

Andrej Kiska
prezident Slovenskej republiky

Číslo: 2047-2019-KPSR

ROZHODNUTIE
prezidenta Slovenskej republiky

o vrátení zákona z 27. marca 2019, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 63/1993 Z. z. o štátnych symboloch Slovenskej republiky a ich používaní v znení neskorších predpisov

Predkladá:
Andrej Kiska
prezident Slovenskej republiky

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Andrej Kiska', with a large, stylized flourish at the end.

Bratislava 10. apríla 2019

Na rokovanie

Národnej rady Slovenskej republiky

I

Podľa čl. 102 ods. 1 písm. o) Ústavy Slovenskej republiky vraciam Národnej rade Slovenskej republiky zákon z 27. marca 2019, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 63/1993 Z. z. o štátnych symboloch Slovenskej republiky a ich používaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „schválený zákon“).

Navrhujem, aby Národná rada Slovenskej republiky pri opätovnom prerokovaní zákon neprijala ako celok.

II

Schváleným zákonom sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 63/1993 Z. z. o štátnych symboloch Slovenskej republiky a ich používaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnych symboloch“). Podľa dôvodovej správy je cieľom tejto novely „zvýšenie ochrany štátnych symbolov ako jedného zo základných pilierov štátnosti, ktorý vychádza priamo z Ústavy Slovenskej republiky. Taktiež ochrana tradícií, ktoré súvisia s používaním štátnych symbolov a aj ochrana štátnych symbolov pred ich znevažovaním v elektronickej komunikácii a v digitálnej podobe.“.

Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v čl. 1 ods. 1 prvej vete ustanovuje, že Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Zákon č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o tvorbe právnych predpisov“) v § 2 ods. 1 ustanovuje, že cieľom tvorby právnych predpisov je pripraviť za účasti verejnosti taký právny predpis, ktorý sa stane funkčnou súčasťou vyváženého, prehľadného a stabilného právneho poriadku Slovenskej republiky zlučiteľného s právom Európskej únie a medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky.

Podľa § 2 ods. 2 písm. b) zákona o tvorbe právnych predpisov vyváženosť právneho poriadku predpokladá zosúladenie všetkých jeho súčastí. Toto zosúladenie predpokladá súlad právneho predpisu nižšej právnej sily s právnym predpisom vyššej právnej sily.

Podľa § 3 ods. 3 zákona o tvorbe právnych predpisov právny predpis musí byť terminologicky jednotný. Na označenie rovnakých právnych inštitútov sa používajú

rovnaké právne pojmy v rovnakom význame. Jeden právny pojem s vymedzeným významom sa v tomto význame používa jednotne v celom právnom poriadku. Ak je význam právneho pojmu vymedzený v jednom právnom predpise, nemôže iný právny predpis pre ten istý právny pojem vytvárať iný význam; to neplatí, ak právny pojem v tomto význame nemožno použiť v inom právnom predpise. Rovnako je neprípustné, aby právny predpis inak vymedzil význam rovnakého právneho pojmu len pre jeho časť.

Právna úprava v čl. I bode 2 schváleného zákona podľa dôvodovej správy „zavádza povinnosť športovej reprezentácie Slovenskej republiky na významných súťažiach a pri príprave na túto súťaž reprezentovať Slovenskú republiku umiestnením štátneho znaku na športovom odevu.“ Terminológia upravená v tomto ustanovení nie je v súlade so zákonom o tvorbe právnych predpisov. Pojmy „športová reprezentácia Slovenskej republiky“ a „významná súťaž“ použité v uvedenom ustanovení sú definované v zákone č. 440/2015 Z. z. o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o športe“). Z hľadiska legislatívnej techniky by toto ustanovenie malo obsahovať odkaz na zákon o športe (§ 4 ods. 4 zákona o tvorbe právnych predpisov).

Ďalej táto právna úprava obsahuje pojmy, ktoré sú vágne a môžu vytvárať veľký priestor na interpretáciu, čo môže spôsobiť právnu neistotu subjektov aplikujúcich túto právnu úpravu. Podľa rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 59/97 „Znakom právneho štátu je vytváranie právnej istoty tak pri prijímaní zákonov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov, ako aj pri ich uplatňovaní štátnymi orgánmi“ (II. ÚS 34/95).

Pojem „športový odev“ nemáme v právnom poriadku definovaný. Schválený zákon nie je jednoznačný ani v tom, čo sa týka vyobrazenia štátneho znaku Slovenskej republiky (ďalej len „štátny znak“) na športovom odevu. Športový odev hokejistov sa skladá z viacerých súčastí a zo schváleného zákona nie je zrejmé, či sa vyobrazenie štátneho znaku na športovom odevu hokejistov týka len dresu alebo aj iných súčastí. Schválený zákon takisto neupravuje, čo sa rozumie pod pojmami „iné grafické prvky športového odevu“ a „nadradené vyobrazenie štátneho znaku“. V tejto súvislosti treba brať do úvahy, že športový odev spravidla obsahuje aj reklamy sponzorov, ktoré sú upravené na zmluvnom základe vrátane špecifikácie umiestnenia a veľkosti vyobrazenia reklám na športovom odevu.

Podľa čl. 9 ods. 1 ústavy štátny znak tvorí na červenom ranogotickom štíte dvojité strieborné kríž, vztýčený na strednom vyvýšenom vršku modrého trojvršia. Toto vymedzenie ďalej špecifikuje § 2 ods. 1 druhá veta zákona o štátnych symboloch, podľa ktorej driek a ramená kríža sú na koncoch rozšírené a vhlbené, vrchy sú oblé.

Schválený zákon dopĺňa do zákona o štátnych symboloch právnu úpravu znamenia štátneho znaku. Podľa čl. I bodu 4 § 6a ods. 1 schváleného zákona znamenie štátneho znaku tvorí dvojité kríž, vztýčený na strednom vyvýšenom vršku trojvršia. Driek a ramená kríža sú na koncoch rozšírené a vhlbené, vrchy sú oblé.

Z porovnania vyššie uvedených vymedzení štátneho znaku a znamenia štátneho znaku vyplýva rozdiel len v upustení od farebnej špecifikácie. Nemožno však opomenúť § 2 ods. 2 zákona o štátnych symboloch, podľa ktorého výnimočne, ak to nie je z objektívnych dôvodov možné alebo vhodné, možno od farebného vyobrazenia štátneho znaku upustiť. Schválený zákon tak porušuje terminologickú jednotnosť zákona o štátnych symboloch, keďže znamenie štátneho znaku tak, ako je vymedzené, je vlastne štátnym znakom bez farebného vyobrazenia.

Podľa dôvodovej správy by malo znamenie štátneho znaku požívať rovnakú ochranu ako štátne symboly Slovenskej republiky. Preto sa podľa čl. I bodu 4 § 6a ods. 2 schváleného zákona na používanie znamenia štátneho znaku má vzťahovať ustanovenie § 3 ods. 4 zákona o štátnych symboloch, ktoré upravuje používanie štátneho znaku fyzickými osobami a právnickými osobami. Dôležité je v tejto súvislosti uviesť, že porušenie povinnosti podľa § 3 ods. 4 zákona o štátnych symboloch zo strany právnickej osoby je sankcionované pokutou podľa § 14 ods. 1 zákona o štátnych symboloch. Fyzické osoby sa môžu dopustiť priestupku podľa § 42 ods. 1 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov úmyselným poškodením, zneužitím alebo znevážením štátneho symbolu alebo iného symbolu chráneného všeobecne záväzným právnym predpisom.

Ústava v čl. 8 obsahuje taxatívny výpočet štátnych symbolov, ktorými sú štátny znak, štátna vlajka, štátna pečať a štátna hymna. V tomto článku niet zmienky o znamení štátneho znaku. Schválený zákon znamenie štátneho znaku síce formálne neoznačuje za štátny symbol, na druhú stranu mu však priznáva rovnakú ochranu ako štátnemu symbolu. Preto znamenie štátneho znaku tak, ako ho zákonodarca schváleným zákonom upravuje, možno obsahovo považovať za štátny symbol. Aj keď čl. 9 ods. 5 ústavy splnomocňuje zákonodarcu ustanoviť podrobnosti o štátnych symboloch Slovenskej republiky zákonom, zaviesť nový štátny symbol alebo jeho derivát je oprávnený výlučne ústavodarca. Na základe uvedeného je, podľa môjho názoru, schválený zákon v tejto časti v rozpore s čl. 8 ústavy, ako aj s čl. 1 ods. 1 prvou vetou a čl. 2 ods. 2 ústavy, keďže zákonodarca schválením takejto právnej úpravy porušil princíp právneho štátu a prekročil svoju ústavou zverenú právomoc.

Schválený zákon ďalej dopĺňa do zákona o štátnych symboloch právnu úpravu národného symbolu. Podľa čl. I bodu 7 § 13b ods. 1 schváleného zákona národný symbol tvorí dvojité kríž vztýčený na strednom vršku trojvršia. Dôvodová správa uvádza, že tento symbol je používaný a vyobrazovaný na našom území už stáročia. Na rozdiel od štátneho znaku alebo znamenia štátneho znaku nemá bližšie špecifikované trojvršie či dvojkriž. Podľa čl. I bodu 7 § 13b ods. 2 schváleného zákona fyzické osoby i právnické osoby môžu používať národný symbol; jeho použitie však musí byť dôstojné. Porušenie tejto povinnosti je sankcionované rovnako ako v prípade znamenia štátneho znaku. Vzhľadom na to platia vyššie uvedené výhrady k znameniu štátneho znaku aj k právnej úprave národného symbolu.

Schváleným zákonom sa mení aj ustanovenie § 13 ods. 2 zákona o štátnych symboloch, podľa ktorého sa štátna hymna hrá alebo spieva pri príležitosti štátnych sviatkov, pamätných dní, výročí a pri iných významných príležitostiach celoštátneho alebo miestneho charakteru; štátna hymna iného štátu sa hrá, ak je prítomná jeho oficiálna delegácia. Konkrétne sa mení časť vety za bodkočiarkou, ktorej novelizované znenie je nasledovné: štátna hymna iného štátu sa hrá alebo spieva, iba ak je prítomná jeho oficiálna delegácia. Dôvodová správa uvádza, že sa dopĺňa dosiaľ chýbajúca časť o spievaní štátnej hymny cudzieho štátu, ktorá vzhľadom na platné znenie tohto paragrafu pred bodkočiarkou v tomto ustanovení absentovala.

V dôvodovej správe nie je odôvodnené doplnenie slova „iba“, ktoré v spoločnosti vyvolalo dojem obmedzenia až zákazu hrať alebo spievať štátnu hymnu iného štátu, ak nie je prítomná jeho oficiálna delegácia. Tento legislatívny zásah má nejasný účel posilnený absenciou odôvodnenia, a preto nie je zrejmé, ako by sa malo uvedené ustanovenie schváleného zákona aplikovať. Použitie slova „iba“ je nutné za takých okolností považovať za rozporné s princípom právnej istoty a teda aj právneho štátu (čl. 1 ods. 1 ústavy), lebo nie je ho možné objasniť ani za použitia obvyklých interpretačných postupov. Nemôže sa tak stať funkčnou súčasťou vyváženého, prehľadného a stabilného právneho poriadku Slovenskej republiky, ako to požaduje § 2 ods. 1 zákona o tvorbe právnych predpisov.

Schválený zákon by mal podľa čl. II nadobudnúť účinnosť 15. mája 2019. Je všeobecne známou skutočnosťou, že 10. mája 2019 sa začínajú Majstrovstvá sveta v ľadovom hokeji, ktoré hostí Slovenská republika. Zároveň je nepochybné, že jedným z materiálnych dôvodov prijatia schváleného zákona bol grafický dizajn športového odevu slovenskej hokejovej reprezentácie, ktorý bude použitý aj na tomto významnom športovom podujatí. Vzhľadom na čl. I bod 2 schváleného zákona by takéto použitie od 15. mája 2019, teda už počas priebehu majstrovstiev sveta, nebolo možné. V čase vyhotovovania športových odevov nebolo objektívne možné predpokladať schválenie predmetnej právnej úpravy. V záujme právnej istoty mal zákonodarca preto zvoliť neskorší dátum účinnosti. Krátka legisvakancia má podstatný vplyv na prispôbenie podmienok v zmluvách so sponzormi.

III

Vzhľadom na výhrady k schválenému zákonu, ktoré som uviedol v časti II, a vzhľadom na rozsah právomocí prezidenta Slovenskej republiky uplatňujem pripomienku, aby Národná rada Slovenskej republiky pri opätovnom prerokovaní zákon neprijala ako celok.

Bratislava 10. apríla 2019